

lepalind (*Erithacus cyanecula* Wolf.) ning suurnokk-vint (*Coccothraustes coccothraustes* (L.)). Mõned räästapääsukedes (*Delichon urbica* (L.)) ehitavad oma pesa hoonete seinte külge, kuna piirpääsukedes (*Apus apus* (L.)) need tornidesse ning katuste alla asetavad ning kisades linna kohal keerlevad. Talveks ilmuvalt puiestikesse leevikesed (*Pyrrhula pyrrhula* (L.)), urvalinnud (*Acanthis linaria* (L.)), aga ka üksikud kirjurähnid (*Dryobates* Boie) ning siidisabad (*Bombycilla garrula* (L.)).

Asulate ja elamutega on maal samuti mitmed vormid seotud. Suitsupääsuke (*Hirundo rustica* L.) asetab oma pesa peaasjalikult loomalautadesse, kuna räästapääsuke¹⁾ selle hoonete seinule porist ehitab; linavästrik (*Motacilla alba* L.) lepib aga igasuguse ulualusega. Valget toonekurge (*Ciconia ciconia* (L.)) silmame harva ainult seal, kus inimene talle pesa aluse on valmistanud. Kogu aasta elutsevad asulate juures varblased, kus nad müüride pragudes, katuste all või pesakastides pesitavad; puuõoned ning ülesseatud pesakastid meelitavad kasulikke kuldnokki asulaisse. Viljapuu-aedades ning õue läheduses elutseb kogu aasta mõni rasva- (*Parus major* L.) või sootihane (*Parus palustris* L.) ja ohakalind (*Carduelis carduelis* (L.)). Kus vanemad puud ulualust võimaldavad, seal pesitab kodukakk (*Strix aluco* L.). Talvel ilmuvalt asulaisse talitsiitsitajad (*Emberiza citrinella* L.), hallid varesed ning mõni leevike.

Asulaid ühendavate teede ääres, kus kivihunnikuid leidub või kruusa-augud asuvad ning suuremad lagendikud ei puudu; lendlevad kivistaksid (*Oenanthe oenanthe* (L.)); suuril maanteil silmame harva üksikut tuttlöokest (*Galerida cristata* (L.)) (Tartu ümbruses). Talvel liiguvad feedel mõned talitsiitsitajad ning hallid varesed.

Pöldudel elutsevad igal pool suurel arvul pöldlõokesed (*Alauda arvensis* L.); kevadel teotsevad kündja taga, adravaost kahjulikke putukaid nokkides, rohked ümbruskonna hallid varesed, kuldnokad, linavästrikud, lambahänilased (*Motacilla flava* L.), hallid rästad (*Turdus pilaris* L.) ning üksikud vindid ja talitsiitsitajad. Haljendavaist viljaväljust kõlab kevade öhtuti ja öösiti räägu (*Crex crex* (L.)) häälitsemine, kohati aga vutigi (*Coturnix coturnix* (L.)) hüüd; ka pöldpüü (*Perdix perdix lucida* (Altum.)) levimine on pöllumaaga seotud. Röövlindudest silmame pöldude kohal õhus üksikut hiire-tuuletallajat (*Certhneis tinnunculus* (L.)), hiireviud (*Buteo buteo zimmermanni* Ehmke), harvemini kahjulikku välja-jänesekulli (*Circus cyaneus* (L.)). Kus mustade vareste kolooniad asuvad, seal on neid pöldudel alati rohkel arvul liikumas. Sügisel ilmuvalt mitmed teised liigid pöllule saaki saama, kuna talvel peale pöldpüü seal üksikud hallid varesed, mõned talitsiitsitajad ning kohati lume-hangelindude (*Plectrophenax nivalis* (L.)) salgad ümber rändavad või me mõne üksiku puu otsas vööt-öökulli (*Surnia ulula* (L.)) silmame. Karjamaid iseloomustavad punarind-kanepilind (*Acanthis cannabina* (L.)) ning rohelise vint (*Chloris chloris* (L.)),

¹⁾ Ruumi säästmise otstarbel ei ole korduvalle linnunimedele ladinakeelseid nimesid enam juurde lisatud.